

סדר

ט"ו בשבט

תשע"ב

**"בשעה שברא הקב"ה את האדם הראשון,
נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן, ואמר לו;
ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הן, וכל מה
שבראתי- בשבילך בראתי. תן דעתך שלא
תקלקל ותחריב את עולמי. שאם קלקלת,
אין מי שיתקו אחריך."**

אלוקי,

תן בי את קמח החיטה, שאוכל להגין מהי הסולת.
תן בי את קנה השעורה, שאוכל להשכיל מהי הפסולת.
תן בי קמחו של צימוק, שאוכל לקמח מצתי המחשבה.
תן בי את הצמחקות התאנה, שאוכל להשליט על עצמי ענווה.
תן בי גרעיניו של רימון, שאוכל לשימח לי תמור מאותת.
תן בי שמו הטבור של הזית, שאוכל לטהר גופי החוטא.
תן בי לבנו הפנומי של התפוח, שאוכל טעתי ללבן היחידות.
תן בי את שקדנות השקד, שאוכל על אישיותי לסקוד התמיזות,
את מרירות האשכולית, שאוכל להבליג בקלות.
תן לי קליפתו של אגוז, שאוכל לפצח ליהי העיקש.
תן בי בשרו של ממש, שאוכל במעשי תמיד לפשפש.
רחו הטוב של אתרוג, שאוכל כוונותיי הטובות לממש.
תן בי מתיקות של תמר, שאוכל להתזיר מתיקות הדגית.
תן בי תמירותו של לולב, שאוכל להזקק בגאווה יהודית.
ומעל לכל, ריבונו!

נאם בי את ט"ו הכוחות בלי לחזול, שאוכל בעצרתם תמיד

לגדול!

חיטה ושעורה

משלו חכמים משל: התבן במוץ והקש היו רבים זה עם זה, זה אומר בשבילי נזרע השדה וזה אומר בשבילי נזרע השדה. אמרו להם החיטים: המתינו עד שעת הגורן, ונדע בשביל מי נזרע השדה. כשנכנסו לגורן, בא איכר לזרותה. נישא לו המוץ ברוח, נטל התבן והשליכו לארץ, נטל את הקש לשרפה, נטל את החיטים ועשה אותן כרי. היו הבריות עוברות, וכל מי שראה את הקרי נשקו. כך אומות העולם, אלו אומרות בשבילנו נברא העולם ואלו אומרות בשבילנו נברא. אמר להן הקב"ה: המתינו עד שיבוא יום הדין ואנו יודעים בשל מי נברא העולם. ונאמר: "תזרם רוח ותשאם וסערה ותפיץ אותם, ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל ותתהלל."

רבי יהודה אומר: אותו אילן שאכל אדם הראשון חיטה היה. סנהדרין: אין התינוק יודע לקרוא אבא ואמא, עד שיטעם טעם דגן."

הייתי בפרסי וגם ברומא
ראיתי את שבצת פלאי תבן,
בקוטב הצפוני וגם דרומה,
אך אין מקום כמו ארץ ישראל.
וכמו גלויות של נוף יפות
תאונות בליכרונן צפות,
כמו בצד צדשה של מצלמה
בתראילי אותן אעא
בכל מקום, בכל מסע
קטצי פסיפס מתוך תאונה שלמה.
שלום לך ארץ נהדרת,
צבדק הדן נושא לך שיר ומאור.
גם אם לציתים נודד אני על דרך,
מה טוב לנדוד אך טוב יותר לחזור.
צריחי המגדלים בירושלים
וסמטאות השוק הצבאון
גגות הרצפים של גבצתיים
הניבטים מבצד חלונן.
שלום לך ארץ נהדרת...

תמר

ועוד אמרו במדרש (בראשית רבא מ"א, א'): "צדיק כתמר יפרח" – מה תמר זה צילו רחוק, כן מתן שכרם של צדיקים רחוק מהם, עד לעולם הבא. מה שצילו של התמר ארוך, ואינו דבר שבמקרה – מכיוון שהוא עצמו גדול ומתמר לגובה, לפיכך צילו ארוך! אך מי שגמור – איך ירצה שיהא צילו ארוך?! על כיוצא בזה סך מורנו הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל מעשה נורא: מעשה בעגלון יהודי שהיה נוסע יום יום לכפר להביא ירקות לעיר, ומתפרנס ממכירתם. פעם יצא מן העיר והחל לרדת שלג. ירד השלג בלא הפוגה, והקור היה עז, עד שהסוס מאן ללכת. היה העגלון הקפוא מצליף בו, והסוס זז קמעה ונעמד, וחוזר חלילה. בינתיים ירד הלילה, והעגלון מצא עצמו על אם הדרך. מיואש נטש את העגלה, ובוסס בשלג לעבר אור שנגה מאחז הבתים בעיירה הסמוכה. היה זה ביתו של הרב, שישב ושקד על תלמודו. התדפק על הזלת והרב הכניסו לביתו במאור פנים, הושיבו ליד התנור והשקהו כוס חמין. הציע לו את המיטה ושב לשקוד על התורה. שכב העגלון ועצמותיו הפשירו. קול התורה המתרוגן חימם את ליבו, ולפתע הציפוהו רחמים עצמיים עליו ועל חייו. פתח ואמר: "רבי, ירשני לשאול שאלה" נשא הרב את ראשו מספרו, ואמר: "שאל נא, בני". אמר: "הן רואה הרב כמה עמל אני ויגע כל היום כולו, עמל בפרך בציונה ובחוס, בשלג ובשרב – וככלות הכל מרוויח אני בזוהק רב, העולם הזה שלי זעום ודל. אמור נא לי, רבי, האם יהיה לי לכל הפחות עולם הבא?!" נענה הרב ואמר: "ישמעו אוזניך מה שפיר מדבר! והלוא דברים קל וחומר, אם העולם הזה, שאתה כה יגע וטורח אחריו – חומק ממך העולם הבא, שאינך מתאמץ כלל להשיגו, לא כל שכן? אם היית קובע עיתים לתורה, שומע שיעורי תורה, נוחא, אבל עתה, מהיכן יהיה לך?!"

ארץ, ארץ, ארץ, נתק עגדד
ארץ תכול אין עב, צבדממ ג חגד
והשמש לה, נתק ימ זפן
כדבש וחלב, נתק מסמנן
ארץ בה נולדנו, נתק ד זעמנמ
ארץ בה נחיה, נתק ד זעכז
ונשב בה, יהיה ככד נז צכד
מה שיהיה

ארץ, ארץ, ארץ, ים אל מול החוף
ופרחים וילדים, בלי סוף.
בצפון כינרת, בדרום חולות
ומזרח למערב, נושק גבולות.

תאנה

לרצון ידאיו יעשה:

הגאון הקדוש רבי עמרם זיואן זצ"ל, ושלח בשליחות רבני עיר הקודש חברון ת"ו לערי המסדה הפנימי מחוקו. הגיע עם הו לעיר תאנא, והתאכסן בבית הגביר בן סמואל. חלה הבן, והגיע עד שערי מוות. התעצב אביו הקדוש התפילה, ופקד ופשו מדת החשיכה.

הבן היגריא בחסדי שמיים, אבל היה חלש ותש כוח. לא יכול היה להביא לפניו דבר מאכל, וכיצד יהוש לאיתנו?

אמר האב: הגמרא מהואר, שרבי צדוק צמ ארבעים שנה כדי שבית המקדש לא יחרה, וכוחו תש כ"כ, עד שלא אצרכו כוח אלא למצול את עסיסי התאנה לעת ערב, בסוף יום הצום – הרי שיש הפרי התאנה כדי לקיים את האצמ בצומו.

כזה להעל האכסוניה והיקש: "בהקשה ממך, קנה תאנים לבו".

אמר לו: "הייתי קונה ברצון, אך אין בשוק תאנים – אין זו עונתן!"

אמר הצדיק: "אל ע"ל פי כן, צא לשוק וקנה תאנים!"

לא יכול היה להארות את פי הצדיק הקדוש המתאכסן בביתו, ויצא לשוק – סמוך והטוח שישוב הידיים ריקות. הגיע לשוק, והנה ערבי פונה אליו

בשאלה: "התקנה ממני מעט תאנים?"

חשב שהערה מתקלס בו, והשיב בשאלה: "היש לך תאנים למכור?"

הושיט הערבי ידו ללגלגתו והוציא חמש תאנים בשלות. קנה בן סמואל

התאנים והביאן לצדיק. אכל הבן והגריא, ויהי לפלא!

(מלכי רבנו", הערכו)

אין לי ארץ אחרת

גם אם אדמותי בוערת

רק מילה בעברית חוזרת

אל עזרקי אל נשתי

בגוף כואב

בלב רעב

כאן הוא ביתי.

לא אשתוק כי ארצי

שינתה את פניה

לא אוותר לה אנכיר לה

ואסיר כאן באונתיה

עד שתפקח את עיניה.

רימון

"כפלה הרימון רקתך"

(שיר השירים)

אמר רבי שמעון בן לקיש: "אל תקרי דקתך, אלא דיקתך. שאפילו ריקים שברך, מלאים מצוות כרימון" (עירובין י"ט)

ארצנו הקטנטונת, ארצנו היפה מולדת בלי כוחות, מולדת יחפה קבליני אל שירייך, כלה יפהכיייה כתחי לי שרייך אבוא בס אורה יה.

בצל עצי החורש, הרחק מאור חמה יחדיו נכה פה שורש אל לב הארמה אל מעיינות הפוהר, אל בארות התוס מולדת ללא תואר וצוסי יתוס.

עוד לא תחו כל פלאייך

עוד הלחר לו שט

עוד לבי מכה עם ליל

ולוחש לו בלאט:

את לי את האחת

את לי את, אק וכת

את לי את המעט

המעט שנותר.

נביאה בבגדינו את ריח הכפרים

כפסחון ליבנו יכו העדרים,

ישנה דממה רוסעת

וקרן אור יפה,

ולאורה נפסעה בראש יחפה.

עוד לא תחו כל פלאייך...

תקומתו של העץ איננה מושרשת בענפים ובעלים ובפירות המפוארים, - אלא בשורשיו, שהם מחוזקים במקום אשר הרוחות והסערות לא תגענה שמה. הם מתחזקים על מקור מים חיים של התחדשות. העץ איננו דואג בזמן שהסערות תופסות אותו, מנענעות אותו וכופפות אותו, הוא לא נע ולא זע ממקומו, וכל זמן שהוא לא נעקר ממקומו, היה תהיה לו תקומה! ועל כן נמצא שהאילן לא הפסיד כלום, אדרבא - החליף כוח במאבק. כן הוא האדם. כל זמן שהוא נצמד לשורשיו הרחוביים שום רוח לא תעקור אותו ממקומו. ונהפוך הוא, הסערות תעוררנה את כוח ההתחדשותו

גפן

ערבות הדדית
 הפסוק של הגפן בפרק שירה הוא: "כאשר ימצא
 התירוש באשכול ואמר אל תשחיתוהו כי ברכה בו כן
 אעשה למען עבדי לבלתי השחית הכול!"
 ופירושו: כשם שבאשכול יש חרצנים וזגים שאינם ראויים
 למאכל כשלעצמם- אבל הם חלק מהאשכול בכללותו,
 טפלים הם אליו וכלולים בו, כך מצויים בעמ"י צדיקים
 וצדיקים פחות, ואף כאלו ששלעצמם אין שווה להניחם,
 אבל כל זמן שנכללים הם בכלל העם מרחם הבורא
 יתברך על כולם בזכות הצדיקים אשר ברכה בהם.

ילדה אחת קטנה ובידה זרים,
 לעיר הלבנה תצא אז בשירים,
 ולחייל נרגש תשים סביון בדש,
 והשמייים כה בהירים.

השמש ידם בין עזה לרפיח...

החיילים לעיר יגיעו בעם רב,
 עם נערות ושיר ועם פרחי זהב,
 וכל אשר אתמול ידע מכאוב
 ושכול
 לא עוד ידע שלכת וקרב.

השמש ידם בין עזה לרפיח...

כשאביב נרדם יעור בחיזורון
 בשדות האש ייתם הקרב האחרון
 ובוקר נהדר מן הבקעה להר
 אז יעלה בזמר, ברוך.

השמש ידם בין עזה לרפיח,
 ירח ילבין על פסגת החרמון
 פרחים בקנה ובנות בצריח
 ישובו לעיר חיילים בהמון.

מה זפן זו, כתחילה נמסת כרזל, ואח"כ עולה
 לשולחן מצבים. כק ישראל נראין כאילו מאוסין
 בעולם הזה- בכתבי: "היית' שחק לכל עמי
 שיתק כל היום" (איכה ז', י"ג), אכזר לעתיד
 זכוא- "ותנק ה' עציון", בכתבי: "והיו מצבים
 אומניק ושרותיהם מנקותיק" (ישעיהו מ"ט)

זית

זל הדבש זלן הזקן,
 זל המר והמאק,
 זל בגנו הגינוק,
 שמור אזי הטוב.
 זל המר והמאק,
 זל המר והמאק,
 אז נא גזקור נטול,
 אז גשכה אג הגקוף
 השיבני ואשובה
 אז הארץ הטובה.
 זל כז אלה,
 זל כז אלה,
 שמור זל המעט שיש לי,
 זל האור זלן הפל
 זל הפרי שא לא הפשוט לז
 ושנאסף.
 זל כז אלה...
 מזרש אילן בלוח,
 מזחוק נושר כוכב,
 משאלו איבי בחושך
 נרשמא לזכשיו.
 אנא, שמור לי זל כז אלה
 זלן אפואי נפשי,
 זלן הפקט, זלן הפכי
 זלן זה השיח.

"אמר ר' יהושע בן לוי: למה
 נמשלו ישראל לזית? לומר לך:
 מה זית זה אין עליו נושרים לא
 בימות החמה ולא בימות
 הגשמים אף ישראל אין להם
 בטלה עולמית, לא בעולם הזה
 ולא בעולם הבא" (מנחה נ"ג.)

ברשו רכות'ט זמה נמשלו ישראל זשמן: כז
 המשקים אדם מערכבם ואיט יובע איפה תחתון
 ואיפה עציון. אכזר השמן, אפי'זו אתה מערכו
 ככז המשקים שבעולם- הוא נתון למעשה מהם!
 והוסיפו חכמים: זא זאת ככז ש'שיראז נתונים
 למעשה מהאומות, אדא כז 'הוב' והיהוב', אם
 יתערכו כנפשו ונשמתו, מעש'ו ואורחות ימיו,
 ממעש' הזויים והשחתותיהם, סול' גבר תצול'
 יהותו מעז הכוז כשמן הזה, ותזכר עז כז
 המיבות הטכריות שאינן.